

Նոր ժամանակների կրթություն

*ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ
ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑ*

*ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ
ԱՇԽԱՏԱՆՔ*

*Հետազոտության թեման՝ Խաղային տեխնոլոգիաների կիրառումը
ռուսաց լեզվի դասավանդման գործընթացում*

Առարկան՝ Ռուսաց լեզու

Հետազոտող ուսուցիչ՝ Իրինա Աղաբեկյան

Ուսումնական հաստատություն՝ Չարենցավանի N2 հիմնական դպրոց

Երևան 2023

Բովանդակություն

Ներածություն.....	3
Խաղային տեխնոլոգիաների հայեցակարգը	6
Վերջաբան.....	16
Օգտագործված գրականության ցանկ	18

Ներածություն

Կրթության այս աշխարհում կարևոր է ոչ միայն հետևել ընթացիկ միտումներին, այլև ակտիվորեն նորամուծություններ ներմուծել կրթական գործընթացում՝ ավելի արդյունավետ և գրավիչ ուսուցում ապահովելու համար: Ամենատեսանելի և կարևոր նորարարական մեթոդներից մեկը խաղային տեխնոլոգիաների օգտագործումն է ուսումնական գործընթացում: Խաղերը դարձել են ժամանակակից սովորողների կյանքի անբաժանելի մասը, և դրանց ներմուծումը կրթության մեջ նոր հեռանկարներ է բացում մոտիվացիայի բարձրացման, ուսուցման բարելավման և քննադատական մտածողության զարգացման համար: Այս հետազոտական աշխատանքը նվիրված է խաղային տեխնոլոգիաների կիրառմանը ռուսաց լեզվի ուսուցման գործընթացում: Ռուսաց լեզուն, որպես պատմամշակութային կարևորագույն լեզուներից մեկը, հատուկ ուշադրություն է պահանջում կրթության մեջ: Խաղերը կարող են հզոր գործիք լինել ռուսաց լեզվի ավելի արդյունավետ ուսուցման համար, ներառյալ քերականությունը, բառապաշարը, կարդալը և գրելը:

Մեր հետազոտության նպատակն է վերլուծել ռուսաց լեզվի ուսուցման մեջ խաղերի կիրառման տարբեր ասպեկտները՝ սկսած դրանց կրթական և վերահսկիչ բնույթից և վերջացրած սովորողների վրա զարգացող և հոգեբանական ազդեցությամբ: Մենք կդիտարկենք նաև խաղերի տարբեր խմբեր, որոնք կարող են օգտագործվել ռուսերենի ուսուցման մեջ, ներառյալ առարկայական խաղերը, հեքիաթային խաղերը, դերային խաղերը և սիմուլյացիաները: Աշխարհում, որտեղ տեխնոլոգիաները շարունակում են զարգանալ, և սովորողների ակնկալում են ավելի շատ ինտերակտիվ և գրավիչ ուսուցման մեթոդներ, ռուսաց լեզվի ուսուցման մեջ խաղերի օգտագործման հետազոտությունները դարձել են ավելի արդիական և կարևոր, քան երբևէ: Այս գրույցն օգնո՞ւմ է այս պահին:

Դպրոցական տարիքը մարդու կյանքի որոշակի ժամանակահատված է, որն ուղղված է գիտելիքների յուրացմանը (ուսուցմանը) և օրենսդրությամբ սահմանված չափով դպրոցական կրթություն ստանալուն:

Այս պահին է, որ առանձնահատուկ տեղ է գրավում սովորողների հետաքրքրության, նպատակասլացության, գործունեության զարգացումը և ստեղծագործական ունակությունների ձևավորումը: Խաղերը ստիպում են երեխային մտածել, նրան հնարավորություն են տալիս ստուգել և բարելավել իր կարողությունները, ներառել նրան այլ սովորողների հետ ակտիվ գործունեության մեջ: Նման խաղերի ընթացքում սովորողը զարգացնում է համառություն, հաջողության, հաղթանակի, ինքնադրսևորման ցանկություն և այլ հատկություններ: Խաղերը նպաստում են մտածողության ակտիվացմանը, ներառյալ գործողությունները պլանավորելու, կանխատեսելու, հաջողության հնարավորությունները կշռելու, այլընտրանքներ ընտրելու համար:

Խաղի միջոցով դպրոցական տարիքի երեխաների դաստիարակությունն ու զարգացումը նվիրված են բազմաթիվ տեղական և արտասահմանյան գիտնական-ուսուցիչների աշխատանքներին: Օրինակ, Կ. Գրոսի աշխատություններում խոսվում է ուսումնական գործընթացում խաղի համակարգված օգտագործման մասին, Ֆ. Ֆրեբելը մշակել է խաղի տեսությունը ուսումնական գործընթացում, խաղի տեսությանը նվիրված են նաև Կ. Դ. Ուշինսկու, Ա. Ս. Մակարենկոյի, Վ. Ա. Սուխոմլինսկու և այլն :

Խաղերը որպես դպրոցականների ուսուցման միջոց օգտագործելու անհրաժեշտությունը որոշվում է մի շարք պատճառներով՝

- խաղային գործունեությունը ուսուցման գործընթացում առաջատար գործունեություն է, քանի որ դիդակտիկ խաղերի վրա ապավինելը դպրոցականներին ուսումնական աշխատանքներում ներառելու կարևոր և ամենաարդյունավետ միջոցն է
- Դպրոցական նյութի յուրացումը, սովորողներին ուսուցման գործընթացում ներառումը դանդաղ է ընթանում (շատ դպրոցականներ ընդհանրապես չեն հասկանում, թե ինչ է "սովորելը")
- կան դպրոցականների տարիքային հոգեֆիզիկական առանձնահատկություններ, որոնք ուղղակիորեն կապված են անբավարար հաստատակամության և անուշադրության, հիշողության ակամա զարգացման,

հիմնականում տեսողական-փոխաբերական տիպի մտածողության գերակշռության հետ : Եվ հենց այս և սովորողների այլ մտավոր առանձնահատկություններն են, որոնք հաջողությամբ ձևավորվում են դիդակտիկ խաղի անցկացման գործընթացում:

Խաղային տեխնոլոգիաների հայեցակարգը

Խաղը՝ որպես ուսուցման մեթոդ, հին ժամանակներից մարդիկ օգտագործում էին ավագ սերունդների փորձը երիտասարդներին փոխանցելու համար: Խաղը լայնորեն օգտագործվում է ժողովրդական մանկավարժության մեջ, նախադպրոցական և արտադպրոցական հաստատություններում: Ժամանակակից դպրոցում, որը խաղադրույք է կատարում ուսումնական գործընթացի ակտիվացման վրա, խաղային գործունեությունն օգտագործվում է հետևյալ դեպքերում.

- որպես ինքնուրույն տեխնոլոգիաներ՝ առարկայի հայեցակարգը, թեման և նույնիսկ բաժինը յուրացնելու համար
- որպես ավելի ընդարձակ տեխնոլոգիայի տարրեր (երբեմն բավականին էական)
- որպես դաս կամ դրա մի մաս (ներածություն, բացատրություն, համախմբում, վարժություն, վերահսկում)

"Խաղային մանկավարժական տեխնոլոգիաներ" հասկացությունը ներառում է մանկավարժական գործընթացի կազմակերպման մեթոդների և տեխնիկայի բավականին ընդարձակ խումբ՝ տարբեր մանկավարժական խաղերի տեսքով:

Ի տարբերություն խաղերի, ընդհանուր առմամբ, մանկավարժական խաղն ունի էական առանձնահատկություն՝ հստակ սահմանված ուսուցման նպատակը և դրա համապատասխան մանկավարժական արդյունքը, որոնք կարող են հիմնավորված լինել, հստակ ընդգծվել և բնութագրվում են կրթական և ճանաչողական ուղղվածությամբ:

Դասերի խաղային ձևը ստեղծվում է դասերին՝ օգտագործելով խաղային տեխնիկա և իրավիճակներ, որոնք հանդես են գալիս որպես խրախուսման միջոց՝ սովորողներին խրախուսելով կրթական գործունեություն ծավալել:

Դիդակտիկ նպատակը սովորողներին տրվում է խաղային առաջադրանքի տեսքով, կրթական գործունեությունը ենթակա է խաղի կանոններին, ուսումնական նյութն օգտագործվում է որպես դրա միջոց: Դիդակտիկ նպատակն իրականացվում է խաղի կանոնների համաձայն: Կրթական գործունեության մեջ ներմուծվում է մրցույթի մի

տարր, որը դիդակտիկ առաջադրանքը վերածում է խաղի. դիդակտիկ առաջադրանքի հաջող կատարումը կապված է խաղի արդյունքի հետ:

Խաղը մարդու մեծ գյուտ է: Դրանում, ինչպես հայելու մեջ, ցուցադրվում է մարդկության պատմությունը՝ իր բոլոր ողբերգություններով և կատակերգություններով, ուժեղ և թույլ կողմերով:

Ինչի համար է խաղը դասի ժամանակ: Խաղը հետաքրքրություն է առաջացնում ուսումնասիրված առարկայի նկատմամբ, խթանում է սովորողների գործունեությունը (մոտիվացիա), զարգացնում է տարբեր ճանաչողական գործընթացներ, օրինակ՝ երևակայություն, հիշողություն, գործունեություն, դիտողություն, սրամտություն, մտածողության արագություն, քրտնաջան աշխատանք, մտքի սահունություն և այլն: Հարկ է նաև նշել, որ ցանկացած խաղի կառուցվածքում կան կանոններ, որոնք բացատրում են Խաղի էությունը և պահանջներ, որոնք թույլ են տալիս հաղթահարել տարբեր տեսակի դժվարություններ կամային վարքի զարգացման հետ, որոնք օգնում են երեխային հանգստանալ և ազատագրվել:

Պետք է նշել, որ խաղը մեր օրերում մեծ նշանակություն ունի անհատի զարգացման և դաստիարակության գործում, քանի որ այն հնարավորություն է տալիս յուրաքանչյուր երեխայի զգալ որոշակի գործունեության առարկա, դրսևորել և զարգացնել իրենց կարողությունները:

Շատ հաճախ սովորական դասասենյակային դպրոցական համակարգը պարզվում է, որ միապաղաղ և անհետաքրքիր: Սա հանգեցնում է առարկայի նկատմամբ սովորողների հետաքրքրության և մոտիվացիայի նվազմանը: Իմ կարծիքով, առարկան ուսումնասիրելու մոտիվացիան բարձրացնելու, սովորողի խոսքի զարգացումը, նրա մտավոր ունակությունները, հիշողությունը մարզելը, ժամանակակից մանկավարժական տեխնոլոգիաներում մտածելը, խորհուրդ է տրվում դասի մեջ ներառել տարբեր ուսումնական խաղեր: Խաղի ընթացքում սովորողը արտացոլում է իր պատկերացումները, ավելի խորն է յուրացնում դրանք, իսկ աղը ծնում է նոր գիտելիքների կարիք. խաղի ընթացքում սովորողները հաճախ ունենում են տարբեր հարցեր, որոնք տալիս են ուսուցչին:

Խաղը հասկանալը որպես գործունեություն, որի ընթացքում դպրոցականները արտացոլում են իրենց շրջապատող կյանքը, խաղը դարձնում են ուսուցման միջոց, հենց այն պատճառով, որ դրա ընթացքում ուսուցիչը հնարավորություն ունի սովորողների ուշադրությունը ուղղել այն երևույթների վրա, որոնց բովանդակությունը արժեքավոր է ճանաչողական առումով:

Ըստ Լ. Ս. Վիգոտսկու, սերտ կապ կա երեխաների զարգացման և խաղային գործունեության միջև: Գիտնականը նշում է, որ երեխայի զարգացման բոլոր փուլերի ընթացքում նրա խաղային փորձառությունները կապված են նաև անձի խնդիրների հետ՝ դրա դրսևորման և զարգացման պահերի հետ: Խաղը ստեղծում է "մոտակա զարգացման գոտի", և դրանում երեխան, կարծես, ինքն իրենից մի գլուխ բարձր է դառնում:[1]

Խաղն իր բնույթով սոցիալական, բարոյական, հոգեբանական, հոգևոր, գեղագիտական մեծ նշանակություն ունեցող գործունեություն է, որը երեխաների ամենաբնական և սիրված զբաղմունքն է: Ցանկացած խաղ ունի հսկայական կրթական ներուժ:

Հայտնի գիտնական-մանկավարժ, պրոֆեսոր Ստալ Անատոլևիչ Շմակովը գրել է. "խաղերի շնորհիվ երեխաները սովորում են վստահել իրենց և բոլոր մարդկանց, ճանաչել, թե ինչն է պետք ընդունել և ինչը՝ մերժել շրջապատող աշխարհում":[2]

"Ռուսաց լեզվի փոքր բացատրական բառարանում" մենք գտնում ենք խաղի հետևյալ սահմանումը... զբաղմունք, որը ծառայում է զվարճանքի, հանգստի, մրցակցության համար, նման զբաղմունքի համար նախատեսված առարկաների համալիր: Երկու մրցակիցների (առանձին մարզիկների կամ թիմերի) միջև սպորտային մրցույթ, որն անցկացվում է սահմանված կանոններով: Գաղտնի նպատակ հետապնդող գործողություններ, ինտրիգ":[3]

Ըստ է. ի. Ուդալցովայի՝ "Խաղն անփոխարինելի է՝ որպես մարդկանց միջև ճիշտ հարաբերություններ դաստիարակելու միջոց: "Խաղը խաղ է, որը բաղկացած է երկու մասից: դրանում երեխան զգայուն հարաբերություններ է ցուցաբերում ընկերոջ հետ, սովորում է լինել արդար, զիջել ընկերոջը, օգնել դժվարությունների մեջ և այլն: Հետևաբար, խաղը հիանալի միջոց է թիմը դաստիարակելու համար":[4]

"Խաղը մարդու և կենդանիների գործունեության տեսակներից մեկն է. մանկական խաղ, պատմականորեն առաջացող գործունեության տեսակ, որը բաղկացած է երեխաների կողմից մեծահասակների գործողությունների և նրանց միջև հարաբերությունների վերարտադրությունից, որոնք ուղղված են շրջապատող իրականության ճանաչմանը:

Կարելի է փաստել, որ խաղը երեխաների գործունեության դրսևորման ամենաազատ ձևն է, աճող երեխայի հոգեկանի, ինտելեկտի, կենսաբանական ֆունկցիաների անհրաժեշտությունը : Այն ձևավորում է կամք, անկախություն, դեռահասի էներգիան ուղղում է ստեղծագործությանը, ինչը շատ կարևոր է ժամանակակից հասարակության մեջ անհատի բնականոն զարգացման համար:

Պետք է նշել, որ յուրաքանչյուր խաղ, որպես ռուսաց լեզու դասավանդելու միջոց, սերտ փոխգործակցության մեջ է ուսուցման այլ միջոցների հետ և օգտագործվում է ամբողջական դիդակտիկ համակարգում:

Պետք է հիշել, որ ռուսաց լեզվի դասում խաղը նախ և առաջ պետք է օգտագործվի ոչ թե որպես զվարճանքի միջոց, այլ ուսուցման միջոց և ձև:

Մի կողմից, խաղը զվարճանք է, ազատ զբաղմունք, որն իրականացվում է հետաքրքրության համար. այստեղից խաղը պետք է զվարճալի լինի: Մյուս կողմից, խաղը գործողություն է, որը տալիս է որոշակի նոր գիտելիքներ: Հետևաբար, այն պետք է լինի ուսուցողական: Ուսուցչի խնդիրն է նվազագույնի հասցնել խաղի զվարճալի պահը և այն հնարավորինս ուսուցողական դարձնել:

Ռուսաց լեզվի դասերին տարբեր տեսակի խաղերի օգտագործումը տարբեր համադրություններով օգնում է ուսուցչին պայքարել աշխատանքի օրինաչափության հետ, նույնականացնել դասը: Խաղերի մանկավարժական նպատակասլացությունն իրականացվում է նրանց համակարգի օգնությամբ, որը կազմված է ուսուցման գործընթացում խաղի դերին և վայրին համապատասխան:

Խաղերի խմբերը կարելի է առանձնացնել՝ կախված մանկավարժական գործընթացի բնույթից՝

- ուսուցողական, վերահսկող և ընդհանրացնող
- ճանաչողական, կրթական, զարգացող

- վերարտադրողական, արդյունավետ, ստեղծագործական
- հաղորդակցական, ախտորոշիչ, հոգեբանական և այլն:

Կարող եք նաև առանձնացնել խաղերի խմբերը ըստ բուն խաղային տեխնիկայի բնույթի՝

- -առարկայական
- սյուժետային
- դերային
- իմիտացիոն

Նկատենք, որ խաղային տեխնոլոգիաների բովանդակությունը մեծապես որոշվում է խաղային միջավայրով: Ելնելով խաղային միջավայրի առանձնահատկություններից՝ կարելի է առանձնացնել Խաղեր առարկաներով և առանց առարկաների, սեղանի, սենյակի, փողոցային, տեղանքում, համակարգչային և SՆS-ով...

Խաղերի դասակարգումը դպրոցում ռուսաց լեզվի ուսուցման գործընթացում նրանց դերի հնարավոր է միայն այն դեպքում, եթե կարևորվի յուրաքանչյուր խաղի հիմնական նպատակը: Քանի որ հիմնական նպատակը, կախված ուսումնական գործընթացի կարիքներից, փոխվում է, խաղերի համակարգը ինքնին պետք է լինի շարժական, դինամիկ: Այն փաստը, որ խաղի նույն տեսակը կարող է օգտագործվել լեզվական գիտելիքների տարբեր ասպեկտների ուսուցման և տարբեր տեսակի հմտությունների զարգացման մեջ, մեզ բերում է նույն եզրակացության:

Ավելի նպատակահարմար է սկսել խաղերի օգտագործումը ռուսաց լեզվի դասերին, երբ պահանջվում է աշխատանքի նոր ձևերի ներդրում՝ խոսքի գործունեությունն ակտիվացնելու և սովորողների հետաքրքրությունը ռուսաց լեզու սովորելու հարցում պահպանելու համար: Այս առումով, ռուսաց լեզվի դասընթացներում կրթական խաղերի առանձնահատկությունները հետևյալն են՝ դրանք փուլ առ փուլ ձևավորում և զարգացնում են համահունչ խոսքի ունակություններ լսելու, կարդալու, խոսելու և գրելու մեջ: Բացի այդ, խաղային գործողությունները հիմնված են ներքին գործողությունների մի շարք՝ լեզվական միջոցների ընտրության, ինչպես նաև ոչ միայն խոսքի, այլև վարքային բնույթի որոշումներ կայացնելու վրա, ինչը սովորողների

համար հեշտացնում է շրջապատող աշխարհը վերլուծելու և խոսքի մեջ այս աշխարհի անհատական երևույթները համախմբելու բարդ գործընթացը:

Ռուսաց լեզվի ուսուցման մեջ օգտագործվող խաղերի դասակարգումը հիմնված է լեզվի համակարգված կազմակերպման վրա:

Առանձնացվում են նշված խաղերի հետևյալ տեսակները.

- հնչյունական խաղեր
- բառակազմական խաղեր
- բառագիտական և ֆրազիոլոգիական (դարձվածքային) Խաղեր
- քերականական խաղեր
- ուղղագրական խաղեր:

Այս դասակարգման հիման վրա օգտագործվող խաղերն ու խաղային առաջադրանքները հարմարեցվել են հիմնական դպրոցում ռուսաց լեզվի ուսուցման պայմաններին: Որպես կանոն, մենք օգտագործում ենք Խաղեր ռուսաց լեզվի դպրոցական դասընթացի հիմնական բաժիններն ուսումնասիրելիս՝ հնչյունաբանություն, բառակազմություն, բառագիտություն, ուղղագրություն, ձևաբանություն, շարահյուսություն:

Օրինակ՝ սովորողների մոտիվացիան ակտիվացնելու փուլում կարող ենք օգտագործել "խոսափող"խաղը : Ուսուցիչը սովորողներին խնդրում է պատկերացնել, որ իրենք աշխատում են խոսափողով (խոսափողը կարող է ծառայել որպես մատիտ կամ գրիչ): Կարող ենք սովորողներին առաջարկել, խոսափողը միմյանց փոխանցելով, արտահայտել իրենց կարծիքը այն մասին, որ նրանք ակնկալում են նոր բաներ սովորել այս դասին, կարող եք նաև խնդրել հիշել արդեն ուսումնասիրված նյութը՝ ելնելով թեմայից: Նույն կերպ, կարող ենք անցկացնել դասի ամփոփման փուլը՝ սովորողներին հարց տալով. Նրանք նոր բան սովորել են, հարստացրել են իրենց գիտելիքները, բառապաշարը և այլն: Ձեզ դուր եկավ դասը:

Հմտությունների և կարողությունների ձևավորման փուլում կարող ենք օգտագործել խաղը, որը կոչվում է «Դիրք զբաղեցնել »: Օրինակ՝ "աճականների խմբեր ըստ արժեքի" թեման ուսումնասիրելիս յուրաքանչյուր սովորող թերթիկ է քաշում դրա

վրա գրված ածականով: Գրատախտակի վրա թերթեր՝ "որակական", "հարաբերական" մակագրություններով: Յուրաքանչյուր սովորող պետք է մոտենա համապատասխան թերթիկին, նշի իր ածականները և հիմնավորի իր ընտրությունը:

Դասի ժամանակ այս խաղի օգտագործման գործընթացում, որպես կանոն, նկատվում է որոշակի արդյունք. սովորողները ոչ միայն յուրացնում են գիտելիքները, այլև հասկանում են, սովորում են դրանք կիրառել, վերլուծել, սինթեզել, գնահատել: Այսպիսով, նման աշխատանքը ապահովում է սովորողների գործունեության բարձր մակարդակ: Սա արդյունք է այն բանի, որ ուսման մոտիվացիայի հիմնական աղբյուրը դառնում է հենց սովորողների հետաքրքրությունը:

Ուղղագրական հմտությունները համախմբելու համար մենք առաջարկում ենք օգտագործել «Ուղղագրության փոխանցումավազք» կոչվող խաղը: Դասը պետք է բաժանվի հրամանների: Ուսուցիչը գրատախտակին գրում է ուղղագրությամբ մի բառ (օրինակ՝ տնօրեն): Թիմի յուրաքանչյուր անդամ պետք է գրի ուղղագրությամբ մի բառ, որը սկսվել է այն տառով, որով վերջացել է նախորդը: Հաղթում է այն թիմը, որն ավելի արագ է հաղթահարել առաջադրանքը:

«Բառի արմատ» թեման ուսումնասիրելիս կարող եք օգտագործել "Մանդուղք" խաղը: Սովորողներին առաջարկվում է լրացնել բացերը ցանկացած ընդհանուր արմատով բառերով:

....օր....

....օր....

....օր....

....օր....

Հիմնական գիտելիքների թարմացման փուլում սովորողներին կարելի է առաջարկվել հետևյալ խաղային առաջադրանքը "Գուշակիր հանելուկը":

Կարճ պոչ և երկար ոտքեր:

Գիշեր-ցերեկ-տազնապի մեջ

Խաղաղություն և հանգիստ չգիտեմ

Ես վախենում եմ բոլորից և փախչում: (Նապաստակ):

Ուսանողները կռահում են հանելուկը: Ուսուցիչը տարբեր գույների կավիճով ընդգծում է գույգ բառեր (կարճ - երկար, գիշեր - ցերեկ, անհանգստություն - հանգիստ):

Դարձվածքները ուսումնասիրելիս սովորողներին կարելի է առաջարկել "աճուրդ" խաղը: 3-4 բույսերի ընթացքում սովորողները պետք է հնարավորինս շատ բառակապակցություններ կազմեն բառերով՝ գլուխ, լեզու, աչքեր, ատամներ, ոտքեր:

"Գոյական" թեման ուսումնասիրելիս կարելի է սովորողներին հրավիրել խաղալ «Ավելորդ» խաղը: Սովորողներին առաջարկվում է սահմանել "ավելորդ" բառը, այնուհետև բացատրել, թե ինչու են ընտրել հենց այդ բառը:

Տեսական գիտելիքների յուրացման մակարդակը ստուգելու համար խորհուրդ է տրվում օգտագործել "դու ինձ , ես քեզ" խաղը: Սովորողները նախապես պետք է հարցեր պատրաստեն դասընկերների համար ուսումնասիրվող թեմայի վերաբերյալ:

Աշակերտներին կարող են տրվել նաև խաղային բնույթի տնային առաջադրանքներ, որոնք կարող են կատարվել ըստ ցանկության: Սա կարող է լինել խաչբառ, սկանավորդ, ռեբուս :

Նաև ռուսաց լեզվի դասերին խորհուրդ է տրվում օգտագործել այնպիսի խաղային ձևեր, ինչպիսիք են՝ լեզվի մրցաշար, բրեյն-ոինգ, դաս-մրցույթ, դաս-ճանապարհորդություն, դաս-վիկտորինա, դաս-ուսումնասիրություն և այլն, որոնք նույնպես գրավում են սովորողներին և բարձրացնում ճանաչողական գործունեության մակարդակը և մոտիվացիա լեզուն սովորելու համար:

Հարկ է նշել, որ ռուսաց լեզվի դասերին խաղային տեխնոլոգիաներ օգտագործելիս ուսուցիչը կարող է բախվել որոշակի խնդիրների՝

- փոխադարձ ուսուցման գործընթացը վերահսկելու հնարավոր դժվարությունը
- աշակերտների աշխատանքի արդյունքների անկանխատեսելիությունը
- սովորողների հասկանալու դժվարությունը, որ դասի նպատակը ոչ միայն խաղն է, այլ դիդակտիկ խաղը, ուղղված է հիմնականում որոշակի գիտելիքների յուրացմանը

- բուր սովորողների գործունեությունը կազմակերպելու անհրաժեշտությունը, ովքեր պետք է հասկանան և պահպանեն այն կանոնները, որոնք պահանջում են այս կամ այն խաղը

- սովորողների մոտ զարգացնել ուրիշի կարծիքը լսելու ունակություն, ինչպես նաև ցանկացած վիճելի հարցի վերաբերյալ սեփական հայտարարությունների փաստարկված լինելը:

Կազմակերպել ճանաչողական գործունեությունը խաղային առաջադրանքների կատարման ընթացքում, աշակերտներին ինտերակտիվ վարժությունները պետք է աստիճանաբար ուսուցանվեն, ուստի անհրաժեշտ է կիրառել, սկսած 5-6-րդ դասարանից, օգտագործել այս տեխնոլոգիաներն ու աշխատանքի ձևերը՝ պլանավորելով դրանց բարդությունները բարձր դասարաններում:

Այսպիսով, հիմնվելով սեփական գործնական փորձի արդյունքների վրա, կարելի է նշել այն փաստը, որ ռուսաց լեզվի դասերին տարբեր խաղային տեխնոլոգիաների օգտագործումը մեծացնում է սովորողների ճանաչողական գործունեության և մոտիվացիայի մակարդակը, զարգացնում է մտածողությունը, երևակայությունը, ստեղծագործական ունակությունները, սովորողների մեջ ձևավորում է ինքնագնահատականի հմտություններ, ինքնատիրապետում նրանց կրթական գործունեությունը, նպաստում է հաղորդակցման մշակույթի զարգացմանը, կրթում է ակտիվ անձնավորություն, ով գիտի, թե ինչպես տեսնել, դնել և լուծել ոչ ստանդարտ խնդիրներ մեծ նշանակություն ունի : Խաղային գործունեության ընթացքում երեխան զարգացնում է մտավոր գործընթացներ, երևակայություն, կազմակերպում, մարդկանց հետ ընկերական հարաբերություններ հաստատելու ունակություն. Խաղը նպաստում է ստեղծագործական ունակությունների զարգացմանը, կախված ձևավորման մակարդակից, որի դպրոցականները կկարողանան հայտնաբերել շնորհալիության, տաղանդի կամ հանճարի երկրորդական աստիճան: Այնուամենայնիվ, մարդու կյանքի տարբեր ոլորտներում օգտագործվում են տարբեր տեսակի խաղեր, որոնք ավելի լավ են համապատասխանում այս կամ այն գործունեությանը:

Խաղը գործունեության հատուկ տեսակ է, որը հիմնված է անհատի փոխազդեցության վրա կոնկրետ մարդկանց կամ կոլեկտիվի հետ, որպես ամբողջություն,

ստեղծագործական, տրամաբանական կամ այլ գործունեության հիման վրա, որն օգնում է ամրապնդել կամ բարելավել մարդու կարողությունները, նրա անձնական ստեղծագործական ունակությունները:

Ներկայումս ավելի ու ավելի մեծ ուշադրություն է դարձվել կրթությանը, որն ուղղված է դպրոցականների շրջանում համընդհանուր կրթական գործողությունների ձևավորմանը, ինչպես նաև ազատ, ակտիվ, պատասխանատու, նախաձեռնող և, ամենակարևորը, ստեղծագործ անձի զարգացմանը: Այս առումով կարևոր է նշել, որ կրթական գործունեության հիմնական ուղղություններն են. Այս նորամուծությունը, որը գրանցված է հիմնական (լրիվ) կրթության պետական կրթական ստանդարտում, էապես փոխել է ինչպես ուսուցիչների, այնպես էլ սովորողների պահանջները: Ուսումնական նպատակների իրականացման արդյունավետ միջոց է ակտիվ խաղային ուսուցման մեթոդների օգտագործումը:

Խաղերի օգտագործումը երեխաների ուսուցման և դաստիարակության գործընթացում մեծ նշանակություն ունի : Խաղային գործունեության ընթացքում երեխան զարգացնում է մտավոր գործընթացներ, երևակայություն, կազմակերպում, մարդկանց հետ ընկերական հարաբերություններ հաստատելու ունակություն.Խաղը նպաստում է ստեղծագործական ունակությունների զարգացմանը, կախված ձևավորման մակարդակից, որի դպրոցականները կկարողանան հայտնաբերել շնորհալիության, տաղանդի կամ հանճարի երկրորդական աստիճան: Այնուամենայնիվ, մարդու կյանքի տարբեր ոլորտներում օգտագործվում են տարբեր տեսակի խաղեր, որոնք ավելի լավ են համապատասխանում այս կամ այն գործունեությանը:

Խաղերը ներկայումս գալիս են նոր, բարձր մակարդակի, օգտագործվում են բազմազան եւ արդյունավետ. Դրանք բոլորը կրում են ճանաչողական, զարգացման և հուզական արժեք երեխաների և դեռահասների համար, ինչպես նաև նպաստում են սովորողների անձնական, առարկայական իրավասությունների ձևավորմանը:

Վերջաբան

Այս հետազոտական աշխատանքի շրջանակներում մենք սկսեցինք վերլուծել խաղային տեխնոլոգիաների օգտագործումը ռուսաց լեզվի ուսուցման մեջ, ինչը կարևոր է ժամանակակից մանկավարժության մեջ: Մեր վերլուծությունը բացահայտեց մի քանի հիմնական ասպեկտներ՝ կապված դասասենյակում խաղերի կիրառման հետ, և հանգեցրեց եզրակացությունների, որոնք արժեքավոր գործնական առաջարկություններ են տալիս մանկավարժներին:

- 1. Խաղերի օգտագործման մի շարք ասպեկտներ.** Մենք պարզեցինք, որ խաղերը կարող են արդյունավետորեն օգտագործվել կրթության մեջ տարբեր նպատակներով, ներառյալ ուսուցումը, վերահսկումը, գիտելիքների ընդհանրացումը և ճանաչողական և կրթական գործընթացների խթանումը: Մա ուսուցիչներին տալիս է ճկունություն խաղի մեթոդների ընտրության հարցում՝ կախված ուսուցման հատուկ նպատակներից:
- 2. Վերարտադրողականություն, արտադրողականություն և ստեղծագործականություն:** Հետազոտության ընթացքում պարզեցինք, որ խաղերը կարող են խթանել ռուսաց լեզվի և՛ վերարտադրողական, և՛ արդյունավետ կիրառումը: Ավելին, դրանք պայմաններ են ստեղծում ստեղծագործական մտածողության և սովորողների ուսումնական գործընթացին ակտիվ մասնակցության համար:
- 3. Հաղորդակցության և հոգեբանական ասպեկտներ.** Խաղերը նպաստում են հաղորդակցման հմտությունների զարգացմանը, բարելավում են սովորողների հոգեբանական հարմարավետությունը և հնարավորություն են տալիս ախտորոշել և հարմարեցնել ուսումնառությունը՝ ըստ սովորողների կարիքների:
- 4. Խաղերի խմբերը և դրանց կիրառելիությունը:** Մենք ուսումնասիրեցինք խաղերի տարբեր խմբեր, ներառյալ առարկան, պատմությունը, դերախաղը և սիմուլյացիոն խաղերը և որոշեցինք նրանց ներուժը ռուսաց լեզվի ուսուցման գործում: Մա ուսուցիչներին թույլ է տալիս ընտրել առավել համապատասխան խաղերը՝ հիմնվելով ուսումնական նպատակների և համատեքստի վրա:

Արդյունքում, այս ուսումնասիրությունը շեշտում է ռուսաց լեզվի դասավանդման գործընթացում խաղային տեխնոլոգիաների ինտեգրման կարևորությունը: Մեր արդյունքների հիման վրա Մենք առաջարկում ենք հետևյալ գործնական առաջարկությունները:

- Ուսուցիչները կարող են զարգացնել և կիրառել խաղերի տեխնիկան իրենց դասավանդման գործընթացում՝ հաշվի առնելով սովորողների հատուկ ուսումնական նպատակներն ու կարիքները:
- Ուսումնական հաստատությունները կարող են ներդրումներ կատարել կրթական խաղերի մշակման և ձեռքբերման մեջ՝ ապահովելով սովորողների հասանելիությունը որակյալ կրթական ռեսուրսներին:
- Ուսուցիչները կարող են հաշվի առնել այնպիսի հոգեբանական ասպեկտներ, ինչպիսիք են մոտիվացիան և ուշադրությունը, երբ ընտրում են խաղերի մեթոդները և ստեղծում դասավանդման սցենարներ:

Ռուսաց լեզվի ուսուցման մեջ խաղերի կիրառման ուսումնասիրությունը խոստումնալից ուղղություն է կրթական պրակտիկայի համար, և դրա արդյունքներն օգնում են բարելավել ուսուցման որակը և սովորողների մոտիվացնել սովորել ռուսաց լեզուն:

Օգտագործված գրականության ցանկ

1. Пренски, М. (2001). Обучение на основе цифровых игр. Макгроу-Хилл.
2. Гаррис Р., Алерс Р. и Дрискелл Дж. Э. (2002). Игры, мотивация и обучение: модель исследования и практики. Симуляторы и игры, 33(4), 441-467.
3. Детердинг С., Диксон Д., Халед Р. и Наке Л. (2011). От элементов игрового дизайна к игровости: определение понятия "геймификация". В материалах 15-й международной академической конференции MindTrek: Видение будущих медиа-сред (стр. 9-15).
4. Андерсон, К. А., и Дилл, К. Э. (2000). Видеоигры и агрессивные мысли, чувства и поведение в лаборатории и в жизни. Журнал личности и социальной психологии, 78 (4), 772.